מי שהוציאוהו פרק רביעי עירובין נא.

מסורת הש"ס

א) רש"ל מ"ז, ב) [תוספתא פ"ג הי"ב ע"ש לעיל נ:], ג) [כתוס' פ"ג הי"ב מיתא להלה' כ' יוסי אומר אם היו שמים וכו'], ד) עי' מג"א סי' קנו, ה) מהר כנ: [יומא נ: יבמות יז: נזיר ה. מכות יג: הוריות ח: מנחות מה: כמורות לב. חולין פה.], ו) [פסחים עה: מ"ק יג. כתובות קח. מדרש ל: מנחות לח: חולין קנב.], ז) [נ"ל לעיתו], ח) [שבות כאן], ט) [נמדבר לה:], י) [שם], כ) [מלוכא פרשה ז:], ל) [לפי גירס' רש"ל ושב הכהן הס"ד ואח"כ מ"ה היא שינה סי'], מ) [נ"ל קדמה], נ) [וש"ע תוס' יומא מז. ד"ה וטולן וכו'].

תורה אור השלם

1. ראו כי יי נתן לכם השבת על כן הוא נתן לכם ביום הששי לחם יומים שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו ביום השביעי:
שמות טז כט
2. ומדתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה ואת פאת נגב אלפים באמה ואת פאת ים אלפים באמה ואת פאת צפון אלפים באמה והעיר בתוך זה יהיה להם מגרשי הערים:
במדבר לה ה
3. ומגרשי הערים אשר תתנו ללוים מקיר העיר וחוצה אלף אמה סביב:
במדבר לה ד
4. ושב הכהן ביום השביעי וראה והנה פשה הנגע בקירות הבית: ויקרא יד לט
5. ובא הכהן וראה והנה פשה הנגע בבית צרעת ממארת הוא בבית טמא הוא: ויקרא יד מד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וכן כהן וכו' מ"ל וכן כהן יראה וכנה: (ב) תר"ח מה כו' נגוה עשרה ורחב ארבעה דסגי נמי בארבעה על ארבעה וכו' אבל העמיד האלכסון העמוד ממזרח למערב ומצפון: מה ו)

מוסף רש"י

נימוקו עמו. טעמיו ולשיטתו עמו [ב"ק כד.] טעמי לשיטתו מניח לו בכל מקום. כמס' גיטין (סז.) מני אמרן של חכמים והו אמרו של ר' יוסי (לע"ל יד:) לו: פירוש עמו, לתת טעם לכל דבריו, שהיה מייסר את הבריות (ב"מ מז.) לו: טעמו, שהיה מביא טעם לדבריו כל שעה (בכורות לז.). אל יצא איש ממקומו אלו אלפים אמה. של תחום שבת, ולא כמשמעם, שאין תחומין אלא מדברי סופרים ועיקרו של מקרא על לוקחי המן נאמר (שמות טז כט). זו היא שיבה זו היא ביאה. לרון נזרה שיה זה מזה (יומא ב. מכות יג:) כלומר לפיון נזרה שיה משיבה לנחלה כמו דהוו תרוייהו שיבה לו תרוייהו ביאה (נדה כב:) דאמ"ג אלא דמו לו לכדלי, כיון דתרוייהו נכיאה כהן משמעי דייקינן כהו גו"ש (יבמות יז.). בדיק לן. מנסה לותנו אם נדע להשיב (חולין קלג.).

עין משפט נר מצוה

סד א מיי' פ"ז מהל' עירובין הלכה ג סמג עשין דרבנן ל טושיע א"ח סי' תנ ד"ה ולא יצא:
ב [טוש"ע א"ח סי' שלו סעי' ל):
ג [טוש"ע א"ח סי' שלו סעי' ל):
סה ד מיי' פי"ב מהל' שבת הלכה יח סמג לאוין מו טור ש"ע א"ח סי' שמט סעיף כ:

רבינו חננאל

אמר רבה והוא כי רהיט מטי תותי האילן קודם שקדש היום. והאי דקתני והיה ירא שמא תחשך, לביתו. אבל לאילן מצי אזיל. אי נמי כי מסגי קליל קליל אבל אי רהיט מטי. פי' דקלא דסביא, רקל נפל על דקל אחר, והיה עומסו והיה נקרא דקלא דסביל אחרת. דקלא דפריק מריה, היה דקל גדול והיה עושה פירות הרבה והיה בעליו מוכרם ופורע המס שעליו. והיה נקרא דיקלא דפריק מריה. כלומר פורה בעליו מן המס שעליו. הא דא"ל רבה לרב יוסף משום דר' יוסי, תניא ר' יוסי אר' (אם היו) שנים אחד מכיר אילן או גדר או מקום, והאחד אינו (מכיר), מוסר שביתתו למכיר, והמכיר אומר תהא שביתתינו במקום פלוני. זו הברייתא לא שנאה ר' יוסי אלא אמר רבה משום דר' יוסי כדי שיקבלוהו ממנו רב יוסף, משום דר' יוסי נימוקו עמו. מתני', אם אינו מכיר או אם אינו בקי בהלכות בו'. הני אלפים אמה היכא כתיבן. דתניא שבו איש תחתיו אילו ארבע אמות. אל יצא איש ממקומו אילו אלפים אמה. מני' לן אמר רב חסדא למדנו מקום ממקום כתיב הכא אל יצא איש ממקומו ביום השביעי. וכתיב התם ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה, מה זה מקום שיש בו ניסה, אף זה מקום (אילן יש בו כתוב) [הוי כמו שכתוב בן ניסה. וילפינן ניסה מניסה כתיב הכא ניסה וכתיב התם האם יצא יצא הרוצח את גואל עיר מקלטו אשר ינוס שמה. מה ניסה זו יש בה גבול. אף ניסה זו יש בה גבול. וילף גבול מגבול, כתיב הכא גבול, וכתיב התם ומצא אותו גואל הדם מחוץ לגבול עיר מקלטו. וילף מחוץ ממחוץ, ומדותם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה ואת פאת נגב אלפים באמה וגו'. ואקשינן אדיליף מחוץ ממחוץ באלפים, נילף מחוץ מחוצה אלף אמה סביב, שנא' מקיר העיר וחוצה

והוא דכי רהיט מטי. הא דקתני מתני' דאם סייס קנה שביתה בעיקרו הוא דכי הוה רהיט מטי התם קודם שתחשך התם מהניא אמירה ואי קני התם מצי למיזל לביתו בנחת: **תשכה לו**[1]. לילך עד ביתו אפילו במרובה אבל בעיקרו הוה מטי במרובה אי הוה רהיט: **מפני קלי.** הולך מעט מעט: **דסביל אחוה.** אילן אחר היה נסמך עליו: **דפריק מריה מכרגא.** טוענו פירות הרבה ומוכרן ופורע מהן המס: **לא ידענא ליה.** אינו מכיר אותו אילן: **מוסר שביתתו למכיר.** אומר שביתתי עמך: **ולא היא.** הא דאמר ליה משמיה דר' יוסי ליתא דלא מנית ליה בשם ר' יוסי אלא סתמא מנית ליה לעיל (נ:) ומשום הכי אמרה בשם רבי יוסי מ היכי דליקבלה מיניה: ה"ג **ולא היא לא מנית ליה כדר' יוסי: נימוקו עמו.** טעמו. במסכת גיטין (דף סז.) מונה שבמן של חכמים ואמר ר"י נימוקו עמו. מיס וקו דבר ישר כקו המשקולת: **אלו ד' אמות.** ליגלא חוץ לתחום: **מקום ממקום ומקום מניסה.** פסוק שנאמר בו מקום ולא נאמר בו ניסה דנין אותו מפסוק אחר שנאמר בו מקום וניסה כגון אל יצא איש ממקומו דנין מושמתי לך מקום אשר יגוס שמה[2] מה להלן כתיב ניסה אשר יגוס אף הכא מקרא דאל יצא איש ממקומו מרבי ביה ניסה והוי כמאן דכתיב ביה ניסה והדר דנין ניסה מניסה וניסה מגבול כלומר דנין ניסה זו שלא נאמר בו גבול מניסה שנאמר בו גבול דכתיב[3] מגבול עיר מקלטו אשר ינוס ומרבינן נמי בחידוד ניסה דאל יצא איש ממקומו כאילו כתיב ביה גבול והדר דנין גבול מגבול וגבול מחוץ דנין גבול זה שלא נאמר בו חוץ מגבול שנאמר בו חוץ שנאמר[4] ומצא אותו גואל הדם ממוץ לגבול ומרבינן חוץ מג"ש להאי גבול דאל יצא איש ממקומו והדר דנין האי חוץ מחוץ דומצותם מחוץ לעיר דכתיב ביה אלפים באמה: **ושב הכהן וכו' הכהן.** כמותם כהניס[5] שנויה בנגעי בתים. בשבוע של הסגר ראשון כתיב [ויקרא יד] ושב הכהן ביום השביעי ולמה והנה פשה הנגע בקירות הבית וכתיב בתריה ומצאם ואת הבתים ואת הבית יקליף מבית יקלף עפר הבית סביב הקיר ועפר אחר יקח ושם את הבית וכתיב [שם] ואם ישוב הנגע ופרח בבית וגו' ונתץ את הבית ואבניו ועציו וכל עפר הבית יוציא אל מחוץ לעיר אל מקום טמא כל הימים הסגיר אותו ושרף את הבית באש לחומותיו סביב ולקח הכהן אל הבית אשר הוסר הנגע ובא אל הבית ואם בא יבא הכהן וראה והנה לא פשה הנגע בבית אחר הסגר את הבית וטהר הכהן את הבית כי נרפא הנגע ולקח לחטאת הבית שתי צפרים ועץ ארז ושני תולעת ואזוב ושחט את הצפור האחת אל כלי חרס על מים חיים ולקח את הצר החיה ואת עץ הארז ואת שני התולעת ואת האזוב ואת הצפור החיה אשר לא נגעה בה בדם הצפור השחטה אל מים החיים ואל הבית שבע פעמים וטהר את הבית בדם הצפור ובמים החיים ובצפר החיה ובעץ הארז ובאזוב ובשני התולעת ושלח את הצפור החיה אל חוץ לעיר אל פני השדה וכפר על הבית וטהר ואם לא ישוב הנגע בבית אחר הסגר אחר אשר הוסר הנגע ונתן לו שבוע שני ביום הכהן ראה והנה פשה